

1 3

Historia Volsungorum

Svetice Reddita,

Cujus

Partem Secundam

Consensu Facult. Philos. Aboëns.

Publico examini modeste subjiciunt

Mag. **ADOLPHUS IVARUS ARVIDSSON**

Histor. Univers. Docens

&

SVENO JOHANNES BACKMAN

Stipend. Publicus,
Nylandus.

In Audit. Philosoph. die 2 Maji 1821.

H. a. m. s.

ABOË, Typis Frenckellianis,

A. J. af Tengström

ägtenskap ej snarliga blifwer brutit." "Jcke skall du detta säga dotter, svarar han, det måste och sämes att hållas särdeles på vår sida." Nu beredde sig Konung Siggeir till sin hemfärd, och när de foro ifrån gästabudet bad han Konung Bölzung sin swärfader till sig till Götthaland, och alla hans söner, till ett rikt gästabud, efter tre månaders tid, med allt det sällskap han wille hafwa med sig och honom tillståndigt wore. Wille nu Konung Siggeir gälda afbrottet i bröllops glädjen, der han ej wille dröja mer än en natt. Konung Bölzung biföll till färdan, och att komma på nämndan dag; så stlides mågen och swärfadren, och Siggeir for hem med sin hustru.

Kap. 8.

Konung Bölzungs fall.

Nu är att säga om Konung Bölzung och hans söner, att de drogo på utsatt tid till Götthaland, efter Konung Siggeirs deras mågs och swägers bjudning, och foro deras skepp ur landet alla wäl utrustade. De wordo senfarne, och då de kommo med sina skepp till Götthaland, war det sent om aftenen. Samma aften kom Signe och kallade sin fader och sina bröder till sig till ensmåle 10), och sade dem Konung Siggeirs tråk-

tan, att han sammandragit en ofantlig här, "och ärnar swika eder. Nu beder jag eder, sade hon, att I faren snart tillbaka till eri rike, och skaffen eder så mycket manskap I kunnen, och dragen sedan hit och hånmen eder sätunda, och gången ej i denna ofärd; ty icke undwiken I hans swel, om I ej widtagen den utwäg, som jag tillbjuder eder." Då sade Konung Bölzung: "Det mände allt folk omnämna, att jag ofödd talade ett ord, och gjorde jag en ed, att jag ej skulle fly hwarken eld eller jern för rådslo skull, och hafwer jag hittills så gjort, och här skulle jag ej uppfylla det på gamla dagar? Och aldrig skola mörar förewita mina söner under letarne, att de fruktat sin bane; ty en gång skall menniskan dö! Nu är mitt råd, att ni ingalunda fly, utan brukom våra händer på det tappreste. Jag hafwer stridt hundrade gångor, och haft stundom mindre, stundom mera folk, och hafwer jag alltid haft seger, och icke skall det spørjas att jag flyr eller begärar frid!" Då gret Signe swärliga, och bad honom att han ej skulle komma till Konung Siggeir. Bölzung sade: "du skall fara till din husbonde, huru det ock mände gån ga of." Nu gick Signe hem; men de blefwo efter öfwer natten. Men som dager wardt, böd Bölzung sina män slända upp, gå i land och rusta sig till strids. Nu gingo de alla upp i land wälwäpnade, och war ej långt att bida till des

Ronung Siggeir kom med all sin här. Der wardt en den hårdaste kamp, och äggar Ronungen sitt folk att hårdligast tränga sig fram. Så är berättadt, att Ronung Bölzung och hans söner gingo åtta gånger den dagen genom Siggeirs fylkingar 11), och höggo med bägge händerna. Och då de årnade att än en gång så fara fram, då föll Ronung Bölzung midt i fylkingen, och allt hans folk med honom.

Kap. 9.

Bölzunges söner satte i stock.

Nu blefwo alla Bölzunges söner tagne, i band wråkte och bortförde. Signe blef warse att hennes fader war dräpen; men hennes bröder gripne och till bane årnade. Då kallat Signe Ronungen till enmåle med sig och sade: "det will jag bedja dig, att du ej så snarliga låter döda mina bröder; låt hellre sätta dem i stock. Nu sammas ordspråket: att ögat är förnöjdt, så länge det skådar; och dertfore beder jag ej längre för dem, emedan jag förmodar att det ingenting bätar." Då svarar Ronung Siggeir: "galen är du och wettlös, att du begår åt dina bröder någonting wårre än att de skulle warda halshuggne; men dock skall det unnas dig; ty des bättre tyckes det mig, ju mera de plågas och hafwa längre qwal till sin bane." Han låt

det ske, såsom hon bad, och blef nu åt hvarje en stor stock frambragt och fästad om de tio brödernas fötter, någorstådes i skogen. Sitta de der nu hela den dagen intill natten. Men wid midnatt kom en elg ur skogen, hwarest de sutto i stocken; den war både stor och illken. Den började med att bita en af bröderna till döds, sedan åt den upp honom, och så lopp den bort. Men om morgonen derefter sände Signe till sina bröder, för att tillse hvad som händt wore, och när budet kom tillbaka till henne, säger det att en af dem wore död. Det tycktes henne för mycket wara, om de alla skulle så omkomma; men hon kunde ej hjälpa dem. Korreligen är derom att säga, att samma elg kom i nio nätter efter hwarannan om midnatten, och bet dem alla till döds, tills de alla woro uppätne. Nu är Sigmund allena qwar, och innan den tionde natten kom, sände Signe sin trogne tjänare till sin broder, och lemnade honom honing i handen, och bad att han dermed skulle gnida Sigmunds ansigte och lägga somt honom i munnen. Nu for han till Sigmund, och gör såsom honom war besaldt, och drog sedan hem. Natten derefter kom samma elg enligt sin wana, och årnade bita honom till döds, såsom hans bröder. Men då fick han wäder hwarest honingen war smord, och slickade allt Sigmunds anlete med sin tunga, och räckte den sedan i munnen på honom. Han försummade

sig ej härwid, utan bet elgen i tungan. Denne flet sig häftigt lös och slog med foten emot stocken, så att den blef alldeles sönderklufwen; men Sigmund höll så fast, att tungan loßade ur elgen ända upp wid tungrotten, och fick denne häraf sin bane. Och är det somlige måns sägen, att denna elg war Konung Siggeirs moder, som hade ombytt sig i denna skenad, medelst häreri och trollskap.

Kap. 10.

Sigmund dråper Konung Siggeirs söner.

Nu är Sigmund lös worden och stocken bruten; men han uppehöll sig likwål der i skogen. En sänder Signe att weta hwad händt är, och om Sigmund lefwer. Men när sändemännen komma, säger han dem hela tillgången, huru det hade händt med honom och elgen; och de säga Signe här om. Då far hon åstad och finner sin broder; och taga de det råd, att han bygger sig ett hus i skogen. Nu fortfor så, att Signe dörljer honom en tid, och får honom hwad han tarfwade att hafwa; men Konung Siggeir mente, att alla Bölsungs söner woro döde. Konung Siggeir hade två söner med sin hustru, och är sagdt om dem, att då hans äldre son war tretton år, sände Signe honom till Simba 12), att han skulle wara honom till hjelp om han tarfwade, och wille

håmnas sin fader. Nu far svennen till Sigmunds jordhus; tager han honom wäl emot och mälte, att han skulle baka åt dem bröd, "men jag, sade han, will gå ut och söka eld," och lemnar honom wed, så ock en mjölsäck. Men när han kom åter, hade svennen ingenting gjort till brödbakningen. Då spör Sigmund, huruwida brödet wore färdigt? Han sade: "icke wägade jag röra mjölsäcken; ty der låg något lefwaude uti." Då tyckte Sigmund sig weta, att denna swenn ej war så till lynnës, att han wille hafwa honom när sig. När nu Sigmund träffar Signe, säger han henne, att han på intet sätt warit hulpen, ehuru han hade haft svennen hos sig. Signe mälte: "dråp honom då; ty han tarfwar ej att längre lefwa." Så gjorde han. Nu lider wintern; sedan sänder hon sin yngre son till Sigmund, och höfwes icke att förlånga sagan häröf: han dråpte likaså denna svennen, på Signes inrådan.

Kap. II.

Sinfjötles härkomst.

Det berättas, att en gång då Signe satt i sin kammare, kom der till henne en ganska trollskunnig Seidqwinna (3). "Jag wille, sade Signe, att wi bytte skepnad;" hon sade: "du må råda häri." Nu utträttade hon med sina konstler, att de

bytte skapelse, och satte trollkonan sig i Signes säte, och lade sig i sängen hos Konungen, och ej wiste han annat, än att det war Signe. Nu är att säga om Signe, att hon gick till jordhuset till sin broder, och bad honom lemna sig härberge öfwer natten; "ty jag har förwillats i skogen och icke wet jag hwartut jag går." Han målte, att hon finge blifwa der, och wille han ej neka någon ensam qwinna härberge, och tycktes han weta, att hon ej skulle löna honom illa och upptäcka honom. Derpå gå de in i huset och sätta sig till mats. Han såg ofta på henne, och tyckte qwinnan wara dågelig. Men när de woro mätte, då säger han till henne, att han wille att de lågo i samma säng; hon nekade icke dertill, och hade han henne der i tre nätter, hwarefter hon for hem till Seidqwinnan. Men när tiden framled föder Signe ett swembarn, som blef kalladt Sinfjotle, och då han wärte upp wardt han både stor och stark. Han liknade till kynnet Bölkungarne, och war han ej fulla tio år, när modren sänder honom till Sigmund i jordhuset. Hon hade gjort försök med sina förwa söner, då hon slickade dem till Sigmund, att hon sömmade kläderna wid deras händer med hull och skin. De tälte det illa och skrek derwid: och så gjorde hon ock med Sinfjotle; men han rördes ej häraf. Hon slet då af honom hjortelen, så att skinnet följde med år.

marne, och sade, att det torde blifwa honom smär-
tande. Men han svarade, att det föga mände
smärta en Bölunge; och nu kom swennen till
Sigmund. 'Då bad Sigmund honom knåda
af mjölet; men sjelf wille han söka wed till elden,
och lemnade honom i handom en säck; och sedan
begifwer han sig till skogen. Men när han kom
åter, då hade Sinfjotle lyckat att baka. Då
sporde Sigmund om han funnit något i mjölet.
"Jag misstränkte wäl, att något lefwande måtte
wara deri, först då jag tog till att knåda; dock
hafwer jag här inknådat hwad deri war." Sig-
mund mätte och log härwid: "icke tror jag att
du hafwer mat af detta bröd i qwäll; ty här har
du inknådat den wärsta etterorm." Sigmund
war så stark, att han kunde äta etter, utan att
det skadade honom; men Sinfjotle tålte blott
att etter kom utanpå wid honom, dock led han icke
att äta eller dricka deraf. Det är nu att säga,
att Sigmund tyckte Sinfjotle för mycket ung
till hämnd med sig, och wille först wänja honom
genom några hårda prof. Drogo de nu ut om som-
maren, och slogo mån för rof skull. Sigmund
tyckte honom hafwa mycket af Bölunga lynnet,
dock syntes han honom en son af Konung Sig-
geir; ty han hade något af sin faders illska, men
verhos Bölunga sönerns kämpamod: och ansåg
han

han honom icke för en dådlös man. Han påminte Sigmund ofta om sin hämnd, och äggade honom att dräpa Konung Siggeir.

Kap. 12.

Sigmund och Sinfjotle warda förvandlade i ulfvar.

Nu hände sig en gång, att de foro ut på krogen till att skaffa sig byte; der stana de en koja, och män med stora gullringar sittande deri. Dese hade råkat i en förtrollning; ty ulfwabannar hängde wid huset öfwer dem, och hwar tionde dag kommo de ur hamnen. De woro Konunga söner. Sigmund och Sinfjotle foro så in ulfwabannarne, och kunde ej komma derur, och antogo den natur som för är sagdt, ulfwaboning och tjut; och förstodo de bägge tjutet. Nu gifwa de sig ut på marken och fara hwar sin led. De göra det astal, att de skulle anfälla öfwen om der wore åtta man, men ej flere; och skulle den upphäfwa ulfwatjut, som råkade i ofrid. "Brytom nu ej detta, sade Sigmund; ty du är ung och oförwågen, och lärer man snart söka att jaga dig." Nu draga hwardera sin led, och när de woro skilda, träffar Sigmund män och upphof ulfwatjut. Och då

Sinfjotle hörer detta, löper han till och dräper dem alla. Nu stillas de, och då Sinfjotle länge hade vandrat kring flogen, finner han elfwa män, och ser det så, att han dräper dem alla. Deraf wardt han trött, går under en ek och hwi-lar sig der. Då kom Sigmund dit och sade: "hwi ropade du icke?" Sinfjotle svarar: "icke wille jag kalla dig till hjelp, att dräpa elfwa män." Sigmund löper då in på honom så fast och hårdt, att han striker till och faller. Sigmund biter honom fram i strupen. Den dagen kunde de ej komma ur ulfwahammarne. Sigmund kastade honom på sin rygg och bar honom hem till kojan, och satt inwid honom och bad trollen borttaga ulfwahammen. Sigmund ser en dag två hermeliner, af hwilka den ena bet den andra i strupen. Lopp den så till flogs, och hämtade ett blad och lade det på fåret; och spretter hermelinen upp helt friskt. Sigmund går ut och ser en korp flyga med bladet, och bringa det till honom. Han lägger det öfwer Sinfjotles sår; men han springer upp, såsom han aldrig varit sårad. Derefter gå de till jords-huset, och blifwa der, tills de skulle komma ur ulfwahammarne: då togo de och brände dem, och bøde att de skulle wara ingen till men.

Kap. 13.

Sigmund och Sinfjotle fångne.

De utföra nu många hjeltebragder i Konung Siggeirs rike, och när Sinfjotle war fullwuxen, då tyckte Sigmund sig hafwa tillräckligen pröfwat honom. Nu lider ej långt att Sigmund will söka hämma sin fader, om så kunde lyckas. Då draga de ur jordhuset och komma till Konung Siggeirs boning sent om aftonen, och gå in i förstugan, som war framför salen; men der woro öl-skar, och gömde de sig bakom dem. Drottningen wiste hwarest de woro, och wille finna dem; och när de träffades, fattade de det beslut, att de skulle söka sin faders hämnd, så snart natten började ingå. Signe och Konungen hade två unga barn; de lekte på salsgolfwet med gullringar, löpande efter dem längs golfwet. En gullring trillade ut i rummet, der Sigmund och Sinfjotle sutto; men gossen löper efter, för att söka sin ring. När ser han hwarest twänne starke och barske män sitta; och hade på sig wida hjelmor samt hwita brynjor. Då skyndar han inåt salen till sin fader, och säger honom hwad han hade sett; misstänker nu Konungen, att derwid måtte något swel wara. Signe hörde hwad de sade; hon står upp, tager bägge barnen, och går i förstugan och målte: att de skulle weta att dessa hade röjt dem, "och råder jag

eder, att I dräpen dem." Sigmund sade: "icke will jag dräpa dina barn, ehuru de hafwa upp-täckt mig." Men Sinfjotle lät ej affrätta sig, utan dödade bägge barnen, och kastade dem in i salen framför Konung Siggeir. Konungen står upp och ropar sina män att fasttaga dem, som hafwa dolt sig i förstugan om qvällen. Då löpa männen till och vilja gripa dem; men de söka att värja sig manhaftigt, och tycktes den värst hafwa, som war dem närmast. Omföder bleswo de öfvermannade och fasttagne, och derefter slagne i fjestrar; och sitta de der hela den natten. Nu efterfinnar Konungen, hwad dödsfätt han skulle gifwa dem, det de längst skulle känna. När då morgonen inföll lät Konungen göra en stor hög af sten och torf, och då högen war färdig, lät han sätta en stor stenhäll midt igenom densamma, så att ena kanten af hällen stod upp åt, den andra nedåt; och war den så stor, att den uppstog bägge wägarne, så att den ena ej kunde komma till den andra. Nu lötter han taga Sigmund och Sinfjotle och sätta dem i denna hög, en på hwardera sidan af hällen; ty det syntes honom swårare, att de ej singo wara tillsammans, men likwäl kunde höra till hwarandra. Och när de nu woro wid att torfstäcka högen, kommer Signe dit, och hade en hjälm i handen, och kastar den i högen till Sinfjotle, och beder irålarne att ej låta Konungen

weta deraf. De jakade hårtill, och blef så högentillyckt. Och när natten kom, sade Sinfjotle till Sigmund: "icke tror jag att oss brister i försione mat till någon tid; här har Drottningen kastat flåskt in i högen, och lagt en hjälm derom." Nu känner han ytterligare på flåsktet, och finner att deri war instuckit Sigmunds swärd; igenkände det af flåsktet och sade det åt Sigmund. Då fröjda de sig bägge och Sinfjotle skjuter swärds-spetsen fram ofwan hällen. Sigmund fattar i swärds-spetsen, och skära de nu sålunda hällen sönder emellan sig, och upphöra ej fört att säga, än det war lyckadt, såsom qwådit är:

De risa med magt
Den wäldige klippan,
Sigmund med swärdet
Och Sinfjotle.

Nu äro de lösa, bägge tillsammans och skära ut både sten och jern.

Kap. 14.

Signe bränner sig med Konung Siggeir.

När då Sigmund och Sinfjotle gingo tillbaka till salen, woro alla män insomnade. De buro med kring salen och lade eld i weden: de som inne woro wakenade af röken och wid det salen lågade

öfwer dem. Konungen spør, hwem elden gjort hade? "Här är jag och Sinfjotle min systers-son," sade Sigmund, "och tro wi, att du skall erfara, att ännu äro ej alla Bölungar döde." Han böder sin syster gånga ut och emottaga af honom goda loford; wille han så stilla hennes sorg. Hon svarar: "I skolen weta, om jag har i minnet behållit Konung Bölungs dråp. Jag låt dråpa våra barn; ty de woro odugliga till att hämnas min fader, och jag kom till skogen till dig i trollqwinno hann, och är Sinfjotle vår son: har han ock mycken sinnesart af att wara både soneson och dotterson af Konung Bölung. Hafwer jag öfwen allting användt dertill, att Konung Siggeir skulle få sin bane; hafwer ock så mycket beslitat mig att hämnden skulle fullbordas, att jag nu ej längre lefwa will, och skall jag glädiligen dö med honom, som jag nödig gifte mig med." Sedan kyste hon Sigmund sin broder och Sinfjotle, och gick åter i elden, och böd dem fara wäl. Deres efter fick Signe sin bane med Konung Siggeir, och allt hans hoffolk. Fränderna skaffade sig folk och skepp, och reser Sigmund till sitt fädernesarf, och utdrifwer ur landet den Konung, som dey hade nedsatt sig.

Kap. 15.

Helge Hundingsbanes födelse.

Sigmund blef en wis Konung, wldtberytad och storrådig. Han ågtade en qwinna, som hette Borghild. De hade två söner: hette den ena Helge 13), den andra Hamund. Och när Helge wardt född, kommo der Mornor 14) och spådde hans öde, och målte, att han skulle blifwa den namnkunnigaste af alla män och Konungar. Sigmund war då kommen från en slagting och gick med en lök 15) emot sin son, och härwid gaf han honom namnet Helge. Och hans namnfaste 16) blef Hringstad 17) och Solfjoll och ett swärd, och böd han honom wäl arta sig och slågas på Wolsungarne. Han wardt storsinnt och wännsfäll, och utöfwer de fleste andra män i alla bragsder. Det är sagdt, att han drog i härnad, då han war femton år gammal. Helge war Konung öfwer landet; men Sinfjotle war hans följeslagare, och rådde de bägge öfwer krigsfolk.

Kap. 16.

Helge Hundingsbane finner Sigrun
Konung Hognes dotter.

Det är sagdt, att Helge på sin härnad fann en Konung, som hette Hundin g 18). Han war en

mågtig Konung och manstark, och rådde öfwer län-
 der. Der uppkom en slagting emellan dem, och
 går Helge hårdt fram, och lyckas så slaget, att
 Helge får seger; men Konung Hunding faller
 och en stor del af hans folk. Nu tyckte sig Konung
 Helge mycket vunnit hafwa, då han hade fällt
 en så mågtig och stor Konung. Konung Hundings
 söner båda nu upp en här emot Konung Helge,
 och vilja hämnas sin fader. De hade en hård strid,
 och gick Konung Helge igenom brödernas fylkin-
 gar och trängde sig fram till Konung Hundings
 fälttecken, och fällde der Hundings söner Alf
 och Ejolf, Haward och Hagbard, och fick
 Helge här en w'rbekant seger. Och när han
 drog ifrån striden, fann han i en skog många qwin-
 nor af ett dägelligt utseende; dock utmärkte sig en
 framför de öfriga. De redo i kostliga kläder. Ko-
 nung Helge spör då om namnet på den, som för-
 nämst war bland dem; men hon nämndes Sigrun,
 och måltes vara Konung Hognes 19) dotter. Han
 sade: "saren hem med oss, och waren oss wälkom-
 na." Hon svarar: "annat står oss före, än att
 dricka med dig." Konung Helge sade: "hwad är
 det, Konungadotter?" Hon sade: "Konung Hogne
 har läfwat mig åt Hoddbrodd, Konung Gran-
 mars 20) son; men jag hafwer utläfwat, att jag ej
 will äga honom hellre än en träkunge. Dock lärer detta
 så